

Adbaraya Toya alias Victoria “Toya” Montou, Haïti

Adbaray Toya (ca. 1739 - 1805) komt oorspronkelijk uit het koninkrijk Dahomey, tegenwoordig bekend als Benin. Ze werd ontvoerd uit het koninkrijk Dahomey en naar Haïti gebracht om als slaaf te werken. Hier staat ze bekend als Victoria Montou, waarvan wordt aangenomen dat het een naam is die haar is gegeven na haar aankomst in Haïti.

Voordat ze tot slaaf werd gemaakt, zijn er bronnen die aangeven dat ze een genezer, een soldaat en een lid van de vrouwenraad in het koninkrijk Dahomey was. Haar hoge positie in deze raad suggereert dat ze lid was van soldatenleger die het koninkrijk beschermden, de N'Nonmiton, wat 'onze moeders' betekent.

In Haïti werkte Adbaraya op de Cormier Sugar Plantation, waar ze in contact kwam met een andere tot slaaf gemaakte, Jean Jacques Dessalines genaamd. Ze leerde Jean Jacques vechten. Deze training ondersteunde zijn opkomst in de slavenopstand van 1791, waarvan hij de leider werd.

Nadat ze haar vrijheid had gekregen in de revolutie, richtte Adbaraya een leger op dat ze aanvoerde tegen de Fransen, wat ertoe leidde dat Haïti de eerste vrije zwarte natie in de westerse wereld werd. Ze leefde net lang genoeg om Haïti's onafhankelijk mee te maken. Ze stierf als gevolg van gevechtsverwondingen in 1805. Adbaraya Toya kreeg een staatsbegrafenis, met een stoet van generaals, soldaten en keizer Jean Jacques Dessalines, ter ere van haar legendarische krijgerschap.